

Pirineu: Quo Vadis? Per un Pirineu viu...

Sensibilitat, mobilització, i defensa d'una problemàtica que genera situacions comunes

JORDI PAU CABALLERO.- Tardor farcida de notícies i esdeveniments al voltant de la cura i defensa dels valors naturals, culturals i socials del nostre estimat Pirineu, entesos aquests com una forma de sostenir l'equilibri natural del territori, i l'arrelament i assentament de la gent que hi viu, i que compartint actualitat, van més enllà de la nostra demarcació territorial de l'Alt Pirineu i Aran. Sensibilitat, mobilització, i defensa d'una problemàtica que genera situacions comunes, més enllà de límits culturals, històrics o administratius, amb un nexa comú: la necessitat de preservar aquests territoris pel que signifiquen per a la salut del nostre planeta, la vida dels seus habitants, i l'espiral de contínues agressions que van "in crescendo", en forma de macroprojectes faraònics vestits, en moltes ocasions, de "greenwhasing". Comencem.

Si les previsions del "Tercer informe sobre el canvi climàtic a Catalunya" (TICCC), pintaven bastos per al 2030 pel que fa a la nivologia a Catalunya, així com a les sequeres recurrents, què podem esperar per a 8 anys més tard...

El president del Comitè Olímpic Espanyol, Alejandro Blanco, no descartava recuperar en el futur la presentació d'una candidatura perquè els Pirineus acullin uns Jocs Olímpics d'Hivern. Blanco en va parlar a la cloenda de les "Jornades per a l'Excel·lència 2025", celebrades els dies 3 i 4 d'octubre a Esterri d'Àneu, i que enguany tenien com a tema principal reflexionar sobre la gestió de l'aigua, en especial atenció al Pirineu, i aportar solucions per a uns usos sostenibles en el futur... Cal tenir en compte que si volen presentar un nou projecte al COI haurà de ser, com a molt aviat, pels Jocs del 2038. I si les previsions del "Tercer informe sobre el canvi climàtic a Catalunya" (TICCC), pintaven bastos per al 2030 pel que fa a la nivologia a Catalunya, així com a les sequeres recurrents, que podem esperar per a 8 anys més tard... Recordem que el territori ja es va mobilitzar en una manifestació històrica amb més de 5.000 persones a Puigcerdà, i unes demandes molt clares: "Retirar la Candidatura dels JJOO d'Hivern 2030 i enterrar definitivament el macroprojecte. Canalitzar les inversions per cobrir les necessitats que té la muntanya per transitar cap a un canvi de model socioeconòmic basat en la vida dels pirinencs i pirinenques i en la defensa del territori." Podeu consultar el Manifest Stop JJ.OO de la Plataforma # Stop JJ.OO.

D'altra banda, el dia 25 d'octubre, més de 200 catalans del nord -Vallespir-, i del sud, protestaven a Camprodón contra el projecte de telecabina de 3,5 km per a enllaçar Setcases i Vallter, convocats per la "Plataforma Salvem Ulldeter". La plataforma va fer públic un manifest en què denunciaven el projecte perquè consideren que serà la destrucció d'un munt d'espais protegits i amenaçarà la resta del Circ de Morens. És una primera mobilització de la plataforma, després de les actuacions a la seu de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, demanant l'aturada definitiva del projecte. Qui estigui interessat pot consultar el Manifest plataforma Defenseu Ulldeter, on s'argumenta l'oposició al projecte, tot reclamant un procés participatiu amb el territori, amb les persones que hi viuen.

La plataforma [Salvem Ulldeter] va fer públic un manifest en què denunciaven el projecte perquè consideren que serà la destrucció d'un munt d'espais protegits i amenaçarà la resta del Circ de Morens

Tanmateix, el dia 15 d'octubre ens vàrem assabentar que el Jutjat de lo Contenciós Administratiu d'Osca havia anul·lat l'acord de maig de 2024 que resol·lia l'aprovació definitiva del projecte de telecabina entre Benás -Benasc- i Sarllé -Cerler-, que amb un pressupost de 17 mil.lions d'euros va iniciar les obres el passat estiu, perquè la terminal es troba en zona inundable, les pilones no disposen dels estudis geotècnics, i no hi ha el corresponent informe de viabilitat econòmica, segons el recurs presentat per SOS Ribagorça. Una setmana abans, el ple de l'Ajuntament de Benasc va donar llum verda al pla urbanístic de Cerler, que contempla la construcció de 2.000 vivendes al voltant de l'estació... que duplicarien la població del municipi amb el major projecte urbanístic del Pirineu...

El 6 d'octubre teníem la notícia de què l'Ajuntament de Lles de Cerdanya havia denunciat diverses persones com autors d'haver tallat, amb una radial amb bateria, la barrera que limita l'accés motoritzat a la muntanya de Lles i Aransa, dins l'Espai d'Interès Natural Puigpedrós-Perafita. Els fets van succeir el passat 26 de juliol, pocs dies després que el consistori cerdà hagués instal·lat càmeres de videovigilància, a conseqüència de diversos actes vandàlics que ja s'havien produït amb anterioritat en la mateixa zona. Deu dies més tard, ens assabentàvem que al Principat d'Andorra -a l'altra banda de la carena de l'Espai d'Interès Natural Puigpedrós-Perafita-, els banders havien multat sis motoristes i sis ciclistes que circulaven per la Vall del Madriu-Perafita-Claror, en territori d'Escaldes-Engordany. La zona està declarada Patrimoni de la Humanitat per la Unesco i està prohibida la circulació de vehicles motoritzats o rodats, d'acord amb l'ordinació del 8 de juny del 2022.

Però on hi ha hagut més ebullició, ha estat al Pirineu de la Chacetania -Jacetania-, d'on ens han arribat dues notícies que reflecteixen l'elevat grau de conscienciació i mobilització dels seus habitants. Per una banda, la plataforma "Oroel no se toca", celebrava el resultat de l'enquesta popular organitzada el diumenge 19 d'octubre per l'Ajuntament de Jaca -Chaca en aragonès-, sobre el projecte "Oroel Park", promogut pel mateix ajuntament, i que pretenia construir un parc temàtic dins l'espai natural protegit més emblemàtic de la Chacetania, i d'alta estima pels habitants de la comarca, la Peña Oroel. El projecte va ser rebutjat pel 74,2% dels vots emesos, i la consulta va venir després de la moció

aprovada en el Ple de l'ajuntament del dia 16 de setembre, on s'instava a la paralització del projecte, i que l'alcalde es resistia a executar. I una setmana més tard, la mateixa ciutat acollia una manifestació convocada pel "Movimiento por la Dignidad de la Montaña", creat fa 25 anys per a frenar els embassaments de Jánovas, Biscarrués i Santaliestra, i que sota el lema "El Pirineo no se vende", va aplegar més de 6.000 persones que denunciaven els macroprojectes urbanístics, energètics, i d'infraestructures turístiques de muntanya i de neu, enfront de la important mancança de serveis bàsics així com el deteriorament de serveis públics com la sanitat, l'educació o les infraestructures de comunicació.